

Anhang B

til

1851. Rigsdagstidenden № 60.

Anden Session. — Udvalgenes Betænkninger.

LXXVIII.

Betænkning

om

Nedsættelsen af et Udvalg til Undersøgelsen af det classenske Fideicommissgodses Forhold m. v.

(Afgiven af Folkethingets Udvalg).

Det er overdraget Undertegnede, at afgive Betænkning over det Forslag, som med Hensyn til et af 219 Gaardmænd og Huusmænd paa det classenske Fideicommisses Gods indgivet Andragende er stillet af Medundertegnede Sidenius om Nedsættelsen af en Commission i Henhold til Grundlovens § 50, med det Hverv, at undersøge, hvorvidt Godsets Forvaltning har svaret til de for samme i afdøde Generalmajor v. Classens Disposition af 28de Januar 1789 og Codicil af 23de Marts 1792 indeholdte Regler.

Det ovennævnte Andragende foreligger Thinget trykt i Forbindelse med adskillige Oplysninger, der af Kammerherre C. H. Classen som Medlem af Directionen for det classenske Fideicommiss, uopfordret ere meddeelte os, efter at vi paa Begjæring havde givet ham en Gjenpart af Andragendet.

Allerede tidligere vare væsentlige Oplysninger offentliggjorte ved Trykningen af „Processuren i Sagen: Gaardsfæsterne paa de classenske Fideicommissgodser, Corfeldt og Carlsfeldt, contra Directionen for bemeldte Fideicommiss, betræffende Fæsternes formeentlige Ret til frit at erholde Arvesætte paa deres Fæstegaarde, i Kraft af den derom indeholdte Be-

stemmelse i afgangne General Classens Testamente af 28de Januar 1789“.

Udvalget har derhos modtaget adskillige Oplysninger saavel fra Indenrigs- som fra Justitsministeriet, og tillader man sig navnlig, som oplysende Bilag, at lade følge et nøiagtigt Aftryk af den os fra Justitsministeren meddeelte Gjenpart af Classens Testament og Codicil.

På det saaledes meddeelte Actstykke vil det sees, at her er Spørgsmaal om Forvaltningen af en Stiftelse, der vistnok er undergivet Regjeringens vedvarende Tilsyn, og i hvis Bestyrelse navnlig intet nyt Medlem kan indtræde uden kongelig Tilladelse, men som dog nyder en ikke ringe Grad af Selvstændighed inden ved Testamentet og Codicillen anviste Grænse. Naar Bestyrelsen ikke holder sig Testamentets bestemte Regler efterrettelig, maa den kunne tvinges dertil ved Lov og Dom, men Lovgivningsmagten bør ikke lettelig gribe umiddelbart ind imod Bestyrelsen, hvor der ei foreligger utvivlsomme og betydelige Misbrug, men hvor der blot er Spørgsmaal om en mere eller mindre omtvistelig Fuldbyrkelse af Testamentets Aand, ved hvilken Opgaves Løsning de verende Tidsforhold ei heller kunne blive uden Betydning. Her til kan Regjeringen virke ved en klog Benyttelse af sin Indflydelse paa Bestyrelsen; men man tør ikke lettelig tilfidsætte det Hensyn til Bestyrelsens Selvstændighed, som følger af Stiftelsens Grundbestemmelser.

Der som disse Grundsetninger i Almindelighed erkendes for rigtige, kunne de ikke heller være uden Betydning for Thinget i nærværende Sag. Efter Udsaldet af den Sag, der blev anlagt mod Directionen af et stort Antal Fæstere, efter at Høiesteret den 5te Mai